

Dr hab. inż. arch. Katarzyna UJMA-WĄSOWICZ, Prof. nzw. w Pol. Śl.
Politechnika Śląska Wydział Architektury

**PROJEKTOWANIE
UNIWERSALNE JAKO
NARZĘDZIE PROCESU
REWITALIZACJI**

Katowice
2017

SEMINARIUM ORGANIZOWANE PRZEZ
ŚLĄSKI ZWIĄZEK GMIN I POWIATÓW oraz **TOWARZYSTWO URBANISTÓW POLSKICH**
oddział Katowice

PROJEKTOWANIE UNIWERSALNE JAKO NARZĘDZIE PROCESU REWITALIZACJI

REWITALIZACJA

- **Aspekt społeczny**
- **Aspekt ekonomiczny**
- **Aspekt przestrzenny**

- UWZGLĘDNIENIE POTRZEB / OCZEKIWAŃ I OGRANICZEŃ WSZYSTKICH UŻYTKOWNIKÓW PRZESTRZENI MIEJSKIEJ, W UWZGLĘDNIENIEM WIEKU, WZROSTU, TUSZY CZY RODZAJÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI
- KOMPLEKSOWOŚĆ ROZWIĄZAŃ
- EDUKACJA PROJEKTANTÓW, ODBIORCÓW, INWESTORÓW, DECYDENTÓW

PROJEKTOWANIE UNIWERSALNE JAKO NARZĘDZIE PROCESU REWITALIZACJI

PROJEKTOWANIE UNIWERSALNE JAKO NARZĘDZIE PROCESU REWITALIZACJI

PROJEKTOWANIE UNIWERSALNE JAKO NARZĘDZIE PROCESU REWITALIZACJI

Jan Koza / Polityka

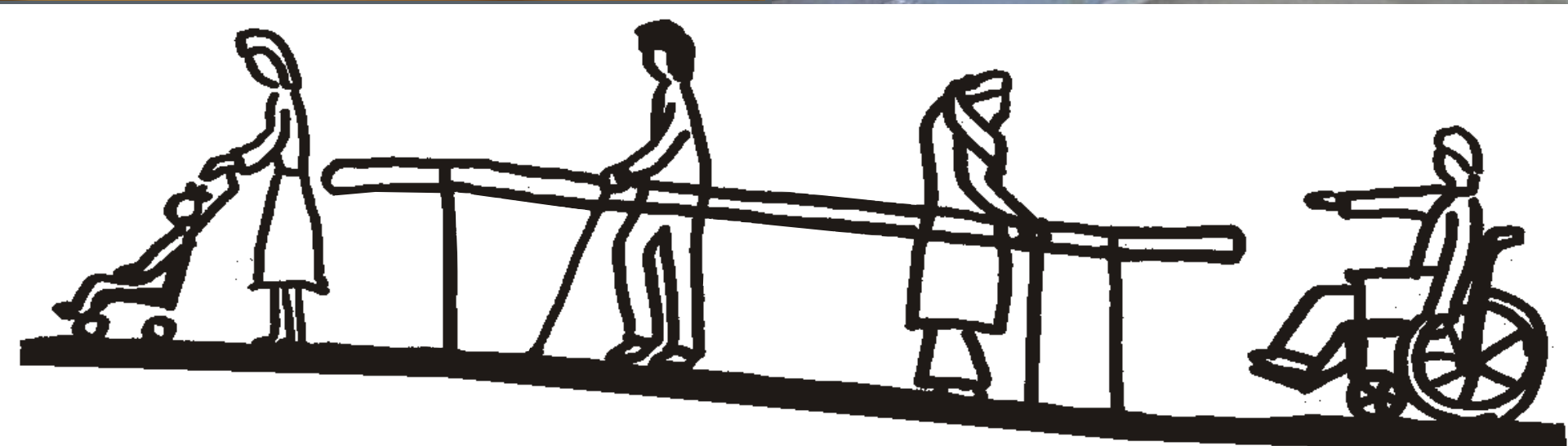

PROJEKTOWANIE UNIWERSALNE JAKO NARZĘDZIE PROCESU REWITALIZACJI

„Kolega zajmujący się badaniem jakości serwisów www polskich urzędów wprost mówi, że URZĘDY sprzyjają aktywności fizycznej osób niewidomych. Nie mogąc nic zrobić za pomocą Internetu, biegają po urzędach, a ponieważ urzędy też nie uwzględniają ich potrzeb i są odsyłani od jednego urzędnika do drugiego, to tej aktywności fizycznej jest naprawdę dużo.

I tak aparat państwowy – mówiąc z przekąsem - wspiera "sport osób niepełnosprawnych.”

Janka Graban
Dział listów magazynu „Integracja”
e-mail: janka.graban@integracja.org
adres biura: ul. Andersa 13, 00-159 Warszawa

PROJEKTOWANIE UNIWERSALNE JAKO NARZĘDZIE PROCESU REWITALIZACJI

- UWZGLĘDNIENIE WSZYSTKICH UŻYTKOWNIKÓW PRZESTRZENI MIEJSKIEJ
- KOMPLEKSOWOŚĆ ROZWIĄZAŃ
- EDUKACJA PROJEKTANTÓW, ODBIORCÓW, INWESTORÓW, DECYDENTÓW

**ARCHITEKTURA UNIWERSALNA
= ARCHITEKTURA DOSTĘPNA**

aspekt ergonomiczny:

- wygoda
- bezpieczeństwo
- estetyka

PROJEKTOWANIE UNIWERSALNE JAKO NARZĘDZIE PROCESU REWITALIZACJI

- UWZGLĘDNIENIE WSZYSTKICH UŻYTKOWNIKÓW PRZESTRZENI MIEJSKIEJ
- KOMPLEKSOWOŚĆ ROZWIĄZAŃ
- EDUKACJA PROJEKTANTÓW, ODBIORCÓW, INWESTORÓW, DECYDENTÓW

ARCHITEKTURA UNIWERSALNA

**BARIERY PRZESTRZENNE /
BARIERY DOSTĘPNOŚCI**
(nie architektoniczne)

PROJEKTOWANIE UNIWERSALNE JAKO NARZĘDZIE PROCESU REWITALIZACJI

- UWZGLĘDNIENIE WSZYSTKICH UŻYTKOWNIKÓW PRZESTRZENI MIEJSKIEJ
- KOMPLEKSOWOŚĆ ROZWIĄZAŃ
- EDUKACJA PROJEKTANTÓW, ODBIORCÓW, INWESTORÓW, DECYDENTÓW

ARCHITEKTURA UNIWERSALNA

BARIERY DOSTĘPNOŚCI

MIASTO UNIWERSALNE:

- dostępne,
- inteligentne,
- zielone

PROJEKTOWANIE UNIWERSALNE JAKO NARZĘDZIE PROCESU REWITALIZACJI

- UWZGLĘDNIENIE WSZYSTKICH UŻYTKOWNIKÓW PRZESTRZENI MIEJSKIEJ
- KOMPLEKSOWOŚĆ ROZWIĄZAŃ
- EDUKACJA PROJEKTANTÓW, ODBIORCÓW, INWESTORÓW, DECYDENTÓW

ARCHITEKTURA UNIWERSALNA

BARIERY DOSTĘPNOŚCI

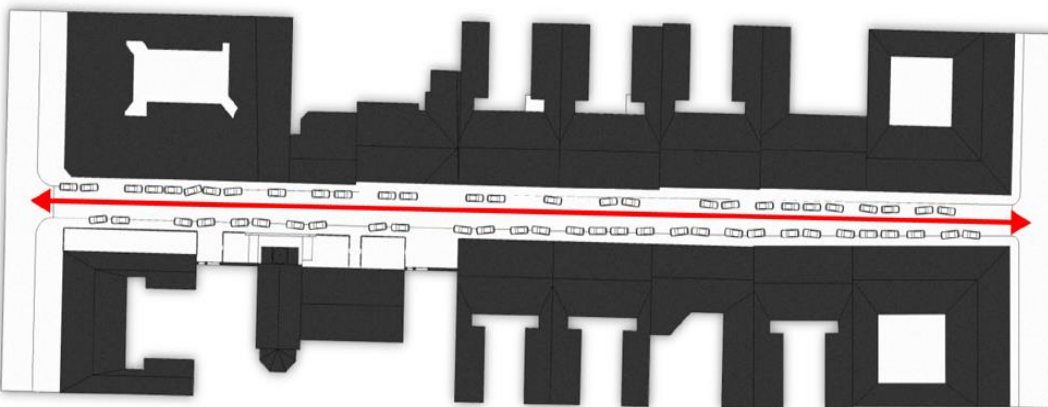
MIASTO UNIWERSALNE

MIASTO SPRAWIEDLIWE

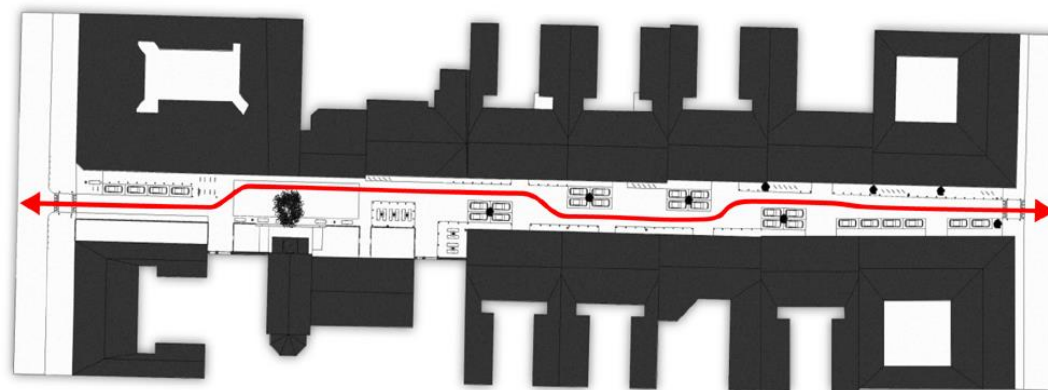
- demokracja
- równość
- różnorodność

WOONERF – podwórzec miejski
przestrzeń publiczne XXI wieku
ŁÓDŹ, ul. Piramowicza

Fenomen
Fundacja Normalne Miasto

Fenomen
Fundacja Normalne Miasto

WOONERF – podwórzec miejski
przestrzeń publiczne XXI wieku
ŁÓDŹ

Katowice
2017

Śl. Zw. G. i P.
TUP o/Katowice

WOONERF – podwórzec miejski
przestrzeń publiczną XXI wieku –
BERLIN, KOPENHAGA

Katowice
2017

Śl. Zw. G. i P.
TUP o/Katowice

WOONERF – podwórzec miejski
przestrzeń publiczną XXI wieku –
BERLIN, KOPENHAGA

LIDER

DOSTĘPNOŚCI

Katowice
2017

Raport z I i II edycji

Edycje 2016 i 2017

Konkursu,
organizowanego przez
Fundację Integracja
i Towarzystwo
Urbanistów Polskich,
pod Honorowym
Patronatem
Prezydenta RP

Celem Konkursu jest
promowanie
projektowania
uniwersalnego oraz
najlepszych rozwiązań
urbanistycznych
i architektonicznych
w zakresie
dostosowania
budynków i
przestrzeni do potrzeb
osób z
niepełnosprawnością

LIDER
DOSTĘPNOŚCI

INTEGRACJA Piotr PAWŁOWSKI

TUP Piotr LORENS

PREZYDENT Andrzej DUDA

§ 2. Cel konkursu

Celem Konkursu jest **promowanie projektowania uniwersalnego** oraz najlepszych rozwiązań urbanistycznych i architektonicznych w zakresie dostosowania budynków i przestrzeni do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

§ 3. Przedmiot konkursu i nagrody

1. Przedmiotem konkursu są obiekty i przestrzenie publiczne, zrealizowane przez dowolny podmiot gospodarczy lub administrację publiczną, a także polityka przestrzenna samorządów, instytucji publicznych i komercyjnych, dotycząca kształtowania systemów ułatwiających niepełnosprawnym dostęp do terenów i obiektów, odpowiednio do kategorii, wymienionych w ust. 3.
2. Podmiotami nagradzanymi są osoby prawne i fizyczne, odpowiednio do kategorii, wymienionych w ust. 3.

3. Nagrody są przyznawane w 8 kategoriach

4. Nagrody zostaną wręczone w formie pamiątkowych statuetek oraz dyplomów.
5. Wręczenie nagród nastąpi podczas dorocznej konferencji z udziałem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, organizowanej z okazji Europejskiego Dnia Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych.

KATEGORIE KONKURSOWE

kategoria 1: Samorząd – nagroda dla jednostki samorządowej, która wyróżnia się w prowadzeniu konsekwentnej polityki na rzecz dostępności dla osób z niepełnosprawnością;

kategoria 2: Przestrzeń publiczna – za najlepiej zaprojektowaną pod względem dostępności przestrzeni publicznej w Polsce;

kategoria 3: Sieć placówek – nagroda dla firmy lub instytucji, która wyróżnia się kompleksowym dostosowywaniem swoich placówek do potrzeb osób z niepełnosprawnością;

kategoria 4: Obiekt użyteczności publicznej - za budynek użyteczności publicznej, który wyróżnia się jakością dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnością;

KATEGORIE KONKURSOWE

CIĄG DALSZY

kategoria 5: Obiekt mieszkalny/biurowy – za obiekt o funkcji biurowej, mieszkalnej lub mieszanej, który w największym stopniu spełnia wymagania dostępności lub w którym zostały zrealizowane ciekawe i nowatorskie rozwiązania w zakresie dostępności;

kategoria 6: Obiekt zabytkowy – za najlepszą inwestycję rewitalizacji/modernizacji budynku lub przestrzeni zabytkowej z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnością;

kategoria 7: Architekt/Urbanista - nagroda za całokształt prac twórczych dla osoby lub firmy, której projekty odznaczają się uwzględnianiem potrzeb osób z niepełnosprawnością;

kategoria 8: GRAND PRIX – nagroda specjalna, przyznawana przez Kapitułę dla wyróżniającej się firmy lub instytucji (niezależnie od kategorii).

NAGRODY

5 maja

DZIEŃ WALKI Z DYSKRYMINACJĄ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

<http://www.integracja.org>

kategoria 1: Samorząd

I edycja - 2016

GDYNIA

W 1999 r. został powołany Pełnomocnik Prezydenta Miasta Gdyni ds. Osób Niepełnosprawnych, który koordynuje wszystkie działania Miasta związane z uczestnictwem osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. Współpracuje z nim Samodzielny Referat ds. Osób Niepełnosprawnych w Urzędzie Miasta Gdyni

II edycja - 2017

KATOWICE

W wielu punktach miasta powstały strefy bezpłatnego internetu, w budynkach zainstalowano ekrany dotykowe z dostępem do sieci. Z myślą o osobach z niepełnosprawnością powstał serwis www.katowice.bezbarier.info Z myślą o osobach niesłyszących funkcjonuje w urzędach i instytucjach miejskich system Toktutok do tłumaczenia języka migowego

INTE
GRA
CJA

2016

„SZPILKOSTRADA” – TRAKT NA RYNKU WE WROCŁAWIU

Szeroki, 6-matrowy pas biegnący wzdłuż pierzei Rynku. Dzięki nowej nawierzchni Rynek stał się bardziej dostępny dla osób niepełnosprawnych, ale nie tylko....

2017

PLAC MIEJSKI Z TARGOWISKIEM I RATUSZEM W SIECHNICACH

Wzorcowe rozwiązania w małym mieście; w Ratuszu zadbano o potrzeby osób poruszających się na wózkach i niewidomych poprzez sprawny system wind i szerokich korytarzy. Plac przed Ratuszem to „strefa uspokojonego ruchu”.

kategoria 3: Sieć placówek

2016

POCZTA POLSKA SA

Od 2014 roku Poczta Polska buduje i remontuje placówki zgodnie z wytycznymi dotyczącymi projektowania dla osób niepełnosprawnych, zawartymi w autorskiej Księdze Standardów dla rewitalizowanych placówek pocztowych

2017

UNIwersYTET WARSZAWSKI

Ta największa w kraju uczelnia, na której studiuje ponad 1500 osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności już w 1999 r. zatwierdziła program „Uniwersytet dla wszystkich”. Dokument ten określił kierunek zmian zarówno w sferze dostępności architektonicznej, jak i kształcenia studentów. Nad procesem czuwał powołany trzy lata wcześniej Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych

INTE
GRA
CJA

kategoria 4: Obiekt użyteczności publicznej

2016

CENTRUM KONGRESOWE ICE KRAKÓW

Obiekt kongresowy, wystawienniczy i kulturalny. Dysponuje Salą Audytoryjną dla 1915 gości, Salą Teatralną – z 600 miejscami, Salą Kameralną dla 300 osób, Zespołem Sal Konferencyjnych o powierzchni 500 metrów kwadratowych oraz parkingiem dla 335 pojazdów

2017

LOTNISKO CHOPINA W WARSZAWIE

To zdecydowany lider wśród obiektów transportowych w dziedzinie dostępności. Zastosowano rozwiązania funkcjonalne, takie jak: pętle indukcyjne, mapy tyflograficzne, kioski interaktywne, ruchome chodniki i wiele innych. Ogromnym ułatwieniem dla pasażerów jest system pylonów przywoławczych, dzięki któremu pasażer może bez problemu wezwać asystenta.

**INTE
GRA
CJA**

kategoria 5: Obiekt mieszkalny / biurowy

2016

CENTRUM BADAŃ I ROZWOJU TECHNIK BEZPIECZEŃSTWA PROCESÓW PRACY I ŚRODOWISKA (TECH-SAFE-BIO)

Budynek laboratorium Centralnego
Instytutu Pracy – Państwowego
Instytutu Bezpieczeństwa

2017

DOM STUDENTA PRZY UL. ZAMENHOFFA 4 UNIwersYTETU WARSZAWSKEIGO

Dla studentów z niepełnosprawnością
przygotowano 15 pokoi (30 miejsc) na
wszystkich piętrach. W każdym jest
odpowiednie wyposażenie i
dostosowana toaleta.

INTE
GRA
CJA

kategoria 6: Obiekt zabytkowy

2016

SUKIENNICE - GALERIA SZTUKI POLSKIEJ XIX WIEKU W KRAKOWIE

Remont i modernizacja Galerii były jednymi z największych inwestycji konserwatorskich w Europie, pozwalającą na wprowadzenie bardzo wysokich standardów użytkowania przy zachowaniu dyscypliny konserwatorskiej

2017

ŁAZIENKI KRÓLEWSKIE W WARSZAWIE

STARA ORANŻERIA
Z TEATREM
KRÓLEWSKIM I
FORMIERNIĄ W
KRAKOWIE -
Wyróżnienie

INTE
GRA
CJA

kategoria 7: Architekt / Urbanista

2016

ICE Kraków,
Małopolski Ogród
Sztuki, Pawilon
Wyspiański 2000,
Muzeum Sztuki i
Techniki Japońskiej
Manggha, Ambasada
Polski w Tokio oraz
Pawilon Polski na
Światowej Wystawie
EXPO 2005

Biuro projektowe **Ingarden & Ewý Architekci** – otrzymali nagrodę „Lidera Dostępności” dla architektów i urbanistów. Domeną biura, założonego w 1989 roku przez dwóch krakowskich architektów, Krzysztofa Ingardena i Jacka Ewý’ego, są obiekty użyteczności publicznej

2017

TOMASZ KONIOR STUDIO autorstwo ponad 160 obiektów. Najważniejsze z nich związane z muzyką powstały, w Katowicach: NOSPR - siedziba Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia oraz Centrum „Symfonia” Akademii Muzycznej. Autor w swych realizacjach przejawia szacunek dla osób z niepełnosprawnościami

INTE
GRA
CJA

kategoria 8: GRAND PRIX

2016

2017

miasto GDYNIA

Także nagroda
w kategorii 1 – „Samorząd”

miasto KATOWICE

Także nagroda
w kategorii 1 – „Samorząd”

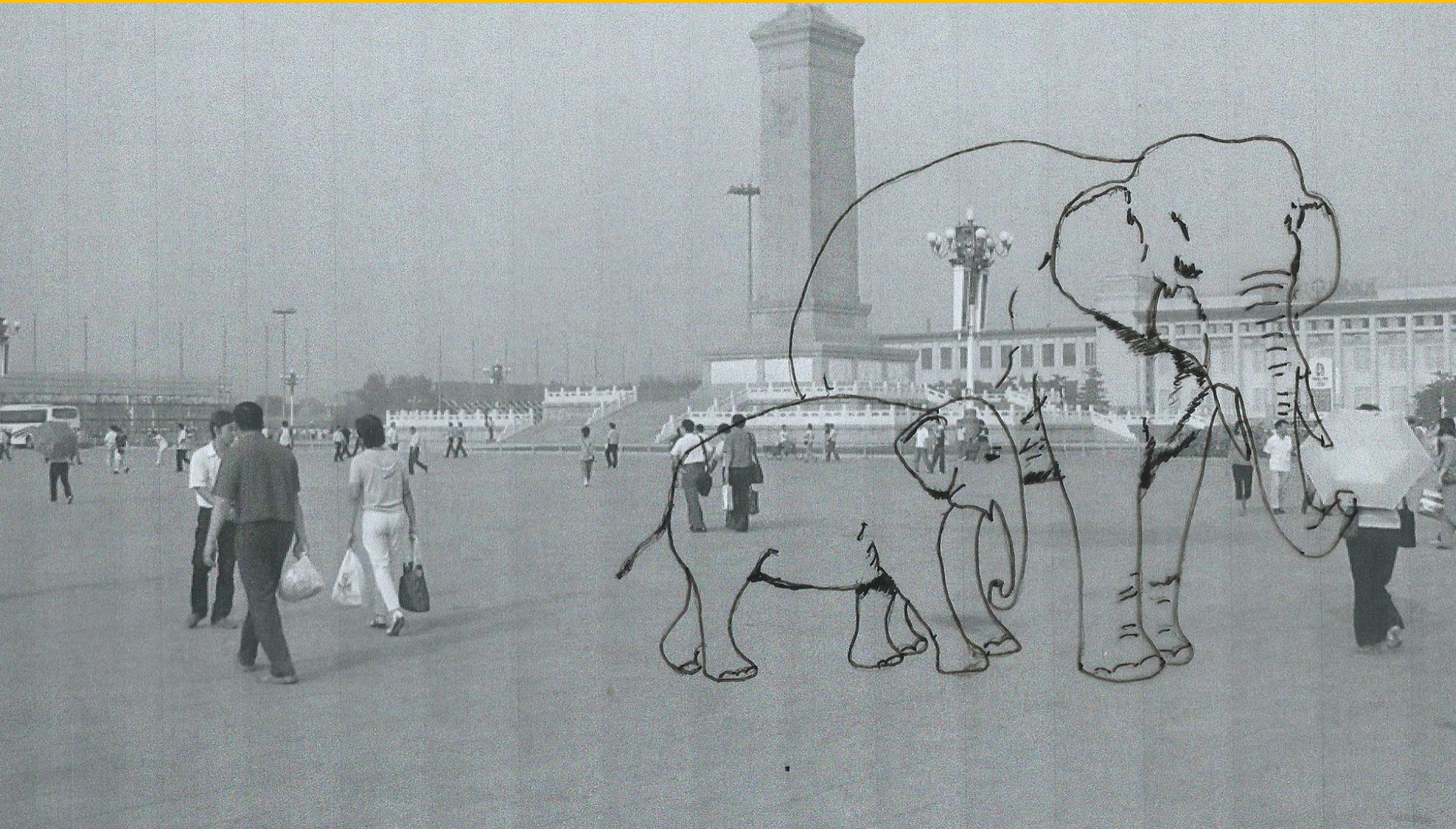
INTE
GRA
CJA

Wypowiedź Sekretarza Generalnego ONZ Ban Ki-moon'a z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych

“Wszyscy jesteśmy narażeni na niepełnosprawność, tymczasową lub stałą, zwłaszcza z upływem lat. W większości krajów, co najmniej 1 osoba na 10 jest niepełnosprawna fizycznie, intelektualnie lub sensorycznie. Jedna czwarta światowej populacji, między innymi opiekunowie i rodziny, jest bezpośrednio dotknięta problemem wynikającym z niepełnosprawności.”

MIASTA SĄ DLA LUDZI, NIE DLA SŁONI [Jan Gehl]

Katowice
2017

ŚLĄSKI ZWIĄZEK GMIN I POWIATÓW
TOWARZYSTWO URBANISTÓW POLSKICH oddział Katowice

PROJEKTOWANIE UNIWERSALNE JAKO NARZĘDZIE PROCESU REWITALIZACJI

Dziękuję za uwagę

Katarzyna UJMA-WĄSOWICZ

- Profesor na Wydziale Architektury Politechniki Śląskiej
- Prezes oddziału katowickiego Towarzystwa Urbanistów Polskich (TUP)
- Członek oddziału wrocławskiego Polskiego Towarzystwa Ergonomicznego (PTerg)